

**Донецький національний університет імені Василя
Стуса**

**Факультет інформаційних і прикладних технологій
кафедра політології та державного управління**

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни «Історія та теорія політичних партій»

Кількість кредитів ЄКТС	4 кредитів ЄКТС
Період викладання	1 семестр
Рівень вищої освіти	Перший
Спеціальність	С2 «Політологія»
Освітня програма	Політологія
Викладач	Клюжев О.В., к.політ.н., доцент
Профайл викладача курсу	https://orcid.org/0000-0001-5769-7345
Доступ до матеріалів курсу	https://dnu.sharepoint.com/:f/g/portals/fmit/EqchEXJ3WdFGn63VXz-7raUB2JTmBlGAhwo6JVTsrolBRw?e=nOUndd
Контактна інформація	e-mail: o.klyuzhev@donnu.edu.ua

Анотація дисципліни

ОК «Історія та теорія політичних партій» складений відповідно до профілю освітньої програми підготовки бакалавр галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини, формує інтегральні, загальні і фахові компетентності та програмні результати навчання, якими оволодіють студенти.

Мета вивчення дисципліни полягає:

Мета вивчення навчальної дисципліни полягає у:

висвітленні питань зародження і розвитку політичних партій і партійних систем в умовах функціонування різних політичних режимів; визначенні основних етапів правової інституціоналізації політичних партій; розгляді досвіду демократичних держав світу у формуванні законодавчої бази діяльності політичних партій; з'ясуванні особливостей формування і регламентації партійної ідеології й політичних програм; розкритті основних

Донецький національний університет імені Василя Стуса

обставин припинення й умов заборони діяльності політичних партій, а також особливостей регламентації взаємовідносин політичних партій з урядом і громадськими об'єднаннями; аналізуванні процесу становлення та розвитку партійної системи в Україні.

Взаємозв'язок із іншими навчальними дисциплінами

Для більш ефективного вивчення дисципліни «Історія та теорія політичних партій» необхідно використання шкільних знань, особливо з дисципліни Історія. Вивчення ОК «Історія та теорія політичних партій» може допомогти опанувати такі ОК, як «Соціологія», «Псефологія», «Політична конфліктологія».

Набуті результати навчання та компетентності дозволять здобувачеві розв'язувати конкретні прикладні задачі.

За результатами вивчення дисципліни слід очікувати наступні:

❖ **Інтегральна компетентність** здобувачів вищої освіти:

Здатність розв'язувати спеціалізовані завдання в предметній сфері політології та застосовувати ключові теорії і методи політичних досліджень та аналізу політики у експертно-аналітичній, політико-організаційній, консультаційній, викладацькій і громадській сфері практичної професійної діяльності.

❖ **загальні компетентності** здобувачів вищої освіти:

ЗК-1. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-2. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК-3. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК-5. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-6. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-7. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Донецький національний університет імені Василя Стуса

ЗК08 – здатність ухвалювати рішення та діяти відповідно до принципу неприйняття корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності

❖ **спеціальні компетентності** здобувачів вищої освіти:

СК-1. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

СК-2. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

СК-3. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

СК-4. Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

СК-5. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК-6. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

СК-7. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.

СК-8. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.

СК-9. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців

❖ **результати навчання** здобувачів вищої освіти:

РН-1. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.

РН-2. Вільно спілкуватися державною та однією з іноземних мов усно і письмово у професійній діяльності.

РН-3. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.

РН-6. Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності.

РН-7. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.

РН-8. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

Донецький національний університет імені Василя Стуса

РН-11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

РН-12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

РН-14. Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.

Організація та оцінювання навчання визначені «Порядком оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса» <https://surl.li/buymft> та «Положенням про організацію освітньої діяльності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса» <https://surl.li/buymft> та «Методичні рекомендації до розробки критеріїв оцінювання типових завдань у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса» <https://surl.li/tosaiq>. Форми поточних і підсумкових контролів – розв’язання тестів, опитування, прикладні завдання – побудування гіпотез, практичні групові або індивідуальні завдання, творчі завдання – написання есе, презентації тощо. Екзамен (підсумковий контроль 1 семестру) виставляється здобувачеві на підставі його поточної академічної успішності та не є обов’язковою формою підсумкового контролю через можливість здобувачів отримати 100 балів протягом семестру сумарно за всі види індивідуальних і практичних завдань.

Організація навчання за дисципліною відбувається в наступних форматах:

- 1) аудиторні заняття (лекції, практичні та лабораторні заняття);
- 2) самостійна робота здобувача під керівництвом викладача за допомогою платформи Microsoft Teams;
- 3) контрольні та індивідуальні роботи.
- 4) творчі проекти, написання наукових статей та тез доповідей, участь у міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференціях.

Протягом курсу викладач надає очні та онлайн-консультації, здійснює комунікацію зі здобувача через корпоративну пошту Microsoft Outlook та Microsoft Teams.

Донецький національний університет імені Василя Стуса

У якості технічних засобів комунікації використовуються корпоративна пошта Outlook. У окремих випадках можуть використовуватися такі засоби комунікації, як Microsoft Teams. Аудиторні заняття реалізуються відповідно до наступного календарного плану викладання дисципліни, конкретні дати відповідають розкладу занять і графіку навчального процесу:

Таблиця 1 - Організація навчання та оцінювання навчальної дисципліни (назва дисципліни)

Тиждень /дата/ години	Тема	Форма проведення заняття / СРС	Завдання / питання, винесені для СРС	Кількість годин		Мах кількість балів
				аудитор них	СРС	
ПЕРШИЙ СЕМЕСТР						
1-ий тиждень	Тема 1. Історія і теорія політичних партій	Лекція	Завдання після теми 1 (підготовка відповідей на контрольні питання).	2	4	
2-ий тиждень	Тема 2. Базові характеристики політичних об'єднань	Лекція	Завдання після теми 2 (підготовка відповідей на контрольні питання).	2	4	4
		Практичне заняття	Розв'язування вправ по темі 1	2		
3-й тиждень	Тема 3. Лібералізм та неолібералізм	Лекція	Завдання після теми 3 (підготовка відповідей на контрольні питання).	2	4	
4-ий тиждень	Тема 4. Консерватизм та неоконсерватизм	Лекція	Завдання після теми 4 (підготовка відповідей на контрольні питання).	2	4	8
		Практичне заняття	Розв'язування вправ по темам 2-3.	2		

Донецький національний університет імені Василя Стуса

5-ий тиждень	Тема 5. Соціалізм та його марксистське розуміння	Практичне заняття	Завдання після теми 3 (підготовка відповідей на контрольні питання).	2	4	
6-ий тиждень	Тема 6. Фашизм та неофашизм	Лекція	Завдання після теми 6 (підготовка відповідей на контрольні питання).	2	4	8
		Практичне заняття	Розв'язування вправ по темам 4-5.	2		
7-ий тиждень	Тема 7. Стратегія і тактика політичного центрizmu	Лекція	Завдання після теми 7 (підготовка відповідей на контрольні питання, опитування).	2	4	
8-ий тиждень	Тема 8. Типи партій і партійних систем	Лекція	Завдання після теми 8 (підготовка відповідей на контрольні питання).	2	4	8
		Практичне заняття	Розв'язування вправ по темам 6-7.			
9-ий тиждень	Тема 9. Регулювання порядку утворення, тимчасового зупинення і припинення діяльності політичних партій	Лекція	Завдання після теми 9 (підготовка відповідей на контрольні питання).	2	4	
10-ий тиждень	Тема 10. Політичні партії – суб'єкт партійного права	Лекція	Завдання після теми 10 (підготовка відповідей на контрольні питання).	2	4	8
		Практичне заняття	Розв'язування вправ по темам 8-9.	2		
11-ий тиждень	Тема 11. Правова інституціоналізація політичних партій: формування партійного права	Лекція	Завдання після теми 11 (підготовка відповідей на контрольні питання, опитування).	2	4	
12-ий тиждень	Тема 12. Політичні партії та їх взаємодія з інститутами політичної системи	Лекція	Завдання після теми 12 (підготовка відповідей на контрольні питання).	2	4	8
		Практичне заняття	Розв'язування вправ по темам 10-11.	2		

Донецький національний університет імені Василя Стуса

13-ий тиждень	Тема 13. Виборча система	Лекція	Завдання після теми 13 (підготовка відповідей на контрольні питання, опитування).	2	4	
14-ий тиждень	Тема 14. Політичні партії та виборчий процес	Лекція	Завдання після теми 14 (підготовка відповідей на контрольні питання).	2	4	8
		Практичне заняття	Розв'язування вправ по темам 12-13.	2		
15-ий тиждень	Тема 15. Політичні партії та їх фінансова діяльність	Лекція	Завдання після теми 15 (підготовка відповідей на контрольні питання).	2	4	
16-ий тиждень	Тема 16. Форми й системи державного фінансування політичних партій	Лекція	Завдання після теми 16 (підготовка відповідей на контрольні питання).	2	4	8
		Практичне заняття	Розв'язування вправ по темам 14-15.	2		
17-ий тиждень	Тема 17. Регламентація ідеологічних та організаційних основ політичних партій	Лекція	Завдання після теми 17 (підготовка відповідей на контрольні питання).	2	5	
				51	69	60
Всього		100 балів				
Екзамен			За розкладом екзаменаційної сесії		40 балів	

Самостійна робота здобувача під керівництвом викладача, практикуми за темами та контрольні заходи відбуваються за допомогою Microsoft Teams.

За умов невчасного або неналежного виконання запропонованого виду робіт здобувач може виконати завдання наново, якщо цього дозволяє вид роботи, але не пізніше, ніж за 2 тижні до залікового тижня або початку сесії

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Методи оцінювання результатів навчання залежать від форм навчання.

Основними формами поточного контролю є:

- робота на лекціях, усне опитування;

Основними формами підсумкового контролю є:

- екзамен;
- індивідуальне творче завдання.

Здобувач вищої освіти самостійно обирає форму підсумкового контролю. Складання екзамену не є обов'язковою формою підсумкового контролю. Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни, навчальним планом якої передбачено екзамен, виставляється як сума балів за поточний та підсумковий контроль.

Критерії оцінювання

Поточний контроль здійснюється у формі:

- презентацій;
- конспектування наукових і навчальних джерел, лекцій;
- завдань з розгорнутою відповіддю в письмовій формі.

За допомогою **презентації** оцінюється уміння студента донести інформацію за допомогою набору слайдів та спеціальних ефектів (слайд-шоу), текстового вмісту презентації, заміток доповідача, а також роздавального матеріалу для аудиторії.

Відповідно до змістовної наповненості та доцільності використання спеціальних ефектів презентації оцінюються за наступними критеріями:

1. Відповідність матеріалу тематиці проєкту:

- містить близький за тематикою матеріал але не несе важливої інформативної функції **(0-2 балів)**;
- загалом відповідає тематиці проєкту і є досить інформативним **(3-4 балів)**;
- точно відповідає тематиці, містить дуже важливу інформацію **(5 балів)**.

2. Структурованість інформації:

- важко вловити структуру подання інформації **(0-2 балів)**;
- прослідковується певна структура в розміщенні інформації **(3-4 балів)**;

Донецький національний університет імені Василя Стуса

- має чітку, логічно вибудовану структуру (5 балів).

3. Використання графіків, таблиць, діаграм:

- графіки, таблиці і діаграми відсутні (0-2 балів);
- графіки, таблиці і діаграми представлені в роботі, але суттєво не доповнюють змісту (3-4 балів);
- графіки, таблиці і діаграми відповідають змісту та розкривають його сутність (5 балів).

4. Наявність посилань на використані інформаційні джерела:

- немає посилань на використані джерела (0-2 балів);
- не повністю представлені інформаційні джерела або не всі правильно оформлені (3-4 балів);
- оформлення посилань на інформаційні джерела цілком правильні, вичерпні (5 балів).

5. «Читаємість» тексту, наочність:

- естетичний вигляд незадовільний (відсутня чітка структура розміщення інформації, недоречна графіка оформлення) (0-2 балів);
- естетичний вигляд дещо псує недостатньо чітка структура розміщення інформації, не зовсім доречна графіка оформлення (3-4 балів);
- чітка побудова сторінок. Розмір тексту легко сприймається (5 балів).

6. Відповідність дизайну змісту роботи, єдність стилю в оформленні різних частин презентації:

- дизайн зовсім не відповідає тематиці проєкту, а інколи навіть іде всупереч загальному змісту (0-2 балів);
- дизайн не суперечить загальному змісту проєкту (3-4 балів);
- гармонійне поєднання дизайнерських знахідок з ідеєю проєкту (5 балів).

7. Уміння і навички використовувати комп'ютерні технології (Використання спецефектів, анімацій, звуків, графіки):

- низький (початковий) рівень використання різноманітних можливостей комп'ютерних технологій (0-2 балів);
- робота дає висновок про середній рівень умінь і навичок використання комп'ютерних технологій учнями (3-4 балів);
- робота є прикладом високого рівня володіння комп'ютерними технологіями (5 балів).

Донецький національний університет імені Василя Стуса

Конспектування наукових і навчальних джерел, лекції дозволяє оцінити здатність студента опрацьовувати та фіксувати інформацію, закладену у тексті-джерелі, здійснювати її критичний аналіз, подавати її у формі згорнутого і переосмисленого письмового тексту.

Під час конспектування слід дотримуватися наступних правил:

- конспект має містити основну інформацію за темою, без відхилів і доповнень, включати в конспект слід лише істотні положення;
- під час написання конспекту слід використовувати техніку цитування;
- конспект має містити логічні висновки та узагальнення;
- структуровану інформацію можна подавати у вигляді схем, таблиць, рисунків, графіків тощо;
- при конспектуванні часто використовуються скорочення і аббревіатури;
- конспект обов'язково має містити інформацію про джерело.

Виходячи з 10-бальної шкали, конспектування наукових і навчальних джерел, лекції оцінюється за наступними критеріями:

- наявність паспортних даних книги, статті (бібліографічного опису), а також назв параграфів, номерів сторінок (за наявності) **(1 бал)**;
- наявність самостійно сформульованих проблем і дискусійних питань, що присутні в конспектованій роботі **(2 бали)**;
- наявність авторських прикладів, доказів і пояснень певних проблем у вигляді цитат або стислого переказу **(2 бали)**;
- наявність власної думки стосовно аналізованої у конспекті проблеми **(2 бали)**;
- наявність схем і таблиць, що демонструють змістовність і лаконічність викладу конспектованої роботи **(2 бали)**;
- грамотність і правильність оформлення **(1 бал)**.

Загальне оцінювання результатів навчальних досягнень наведено у таблиці.

Таблиця 2 - Схема оцінювання результатів навчальних досягнень

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
67-74	D	Задовільно	
60-66	E		
0-59	FX	незадовільно	не зараховано

Донецький національний університет імені Василя Стуса

Зарахування результатів навчання, отриманих в неформальній освіті. Відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих шляхом неформальної освіти, у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса (<http://surl.li/bislu>), передбачено можливість перерахування результатів неформальної освіти, максимальний обсяг перерахувань в межах ОК не більше 70% від кількості годин/кредитів за відповідним ОК, отримані результати можуть бути зараховані під час оцінювання знань здобувачів у рамках окремих модулів, тем, поточних контролів у межах ОК відповідно до компетентностей, запланованих результатів навчання та критеріїв оцінювання, зазначених у силабусі.

Зарахування результатів неформального навчання, як складової частини поточного або підсумкового контролю за дисципліною, можливе за умов подання здобувачем підтверджуючих документів до кінцевої дати поточного або підсумкового контролю.

Алгоритми виконання форм контролю

(Необхідна інформація міститься на платформі Sharepoint за покликанням

<https://dnu.sharepoint.com/:f:/g/portals/fmit/EqchEXJ3WdFGn63VXz-7raUB2JTmBlGAhwo6JVTsrolBRw?e=nOUynd>)

Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустимі списування у ході лабораторних занять, контрольних роботах, на іспиті. Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання. Здобувачі мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів, та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із визначеними процедурами. Здобувачі мають право оскаржити результати заходів, які передбачені програмою курсу але обов'язково аргументовано, пояснивши, з яким критерієм не погоджуються.

Донецький національний університет імені Василя Стуса

Дотримання норм академічної доброчесності у ЗВО. Оцінка за виконане завдання не зараховується у випадку порушення здобувачем норм академічної доброчесності. Під час поточних та підсумкових контрольних заходів заборонено списувати та використовувати допоміжні інформаційні ресурси, окрім дозволених. Конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем. Необхідно бути взаємно толерантними, поважати думку іншого.

Дотримання академічної доброчесності передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- використання нетрадиційних підходів до розв'язання математичних задач, застосовуючи і уже відомі рішення і внесення коригуючих моментів;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методи досліджень і джерела інформації.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Повне виконання завдання по темі означає виконання усіх завдань, що містяться у календарно-тематичному плані, з аргументацією висловлюваних тез та/або з відповідними посиланнями. Відсутність аргументації зменшує загальну оцінку на 25%. Виконання не усіх завдань з теми зменшує оцінку за тему пропорційно до їх кількості з округленням на користь здобувача. Виконання завдання з порушенням дедлайну без поважних причин зменшує оцінку за тему на 20 %.

Політика щодо пропусків занять

Протягом семестру здобувач може пропустити два заняття і не відпрацьовувати їх, всі інші підлягають відпрацюванню. Якщо Ви пропустили лекцію, маєте самостійно її опрацювати, використовуючи презентацію розміщену в Moodle та чинне законодавство з даної теми, і дати усну відповідь на декілька запитань з теми, пройти тести після теми. Якщо Ви пропустили практичне заняття, то виконуєте практичні завдання, які вирішувалися на парі і завдання для самостійної роботи та надсилаєте на outlook викладачу. Здобувачі, які навчаються за індивідуальним графіком, можуть відвідувати пари за вільним графіком, але повністю виконувати обсяг завдань з курсу.

Донецький національний університет імені Василя Стуса

Список рекомендованих джерел та інформаційних ресурсів

Основна література

1. Навчально-методичний посібник з дисципліни «Історія та теорія політичних партій та партійних систем» для студентів денної форми навчання спеціальності галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» 052 «Політологія» /Примуш М. В. Вінниця: 2024. 188 с.
2. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Історія та теорія політичних партій та партійних систем» для студентів денної форми навчання галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 052 «Політологія» /Чигур Р.Ю. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ. 2018. 108 с.
3. Теорія політичних партій та партійних систем: Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «політологія» (освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр»). Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2018. 78 с.

Допоміжна література

1. Авксентьев А. Сучасна теорія голосування в контексті українських електоральних трансформацій. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук за спеціальністю 23.00.01. – теорія та історія політичної науки. Харків, 2017. 274 с.
2. Балашова О. Модель трикутника Нагаями як інструмент аналізу конкурентної конфігурації партійної системи України. *Вісник Львівського університету. Серія «Філософсько-політологічні студії»*. 2020. № 28. С. 98–110.
3. Вишняк О. Зміна основних параметрів партійної системи України: від виборів 1998 до виборів 2014 р. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2017. № 2. С. 167–174.
4. Гримська М. Основні етапи історії крайніх правих політичних партій у післявоєнній Німеччині (на прикладі Націонал-демократичної партії Німеччини). *Вісник НТУУ КІП Політологія. Соціологія. Право*. № 1 2015 С. 76- 82.
5. Зан М. Репрезентація етнополітичних партій меншості груп України у форматі парламентських електоральних циклів 1998–2009 рр. *Політикус*. 2020. Вип. 4. С. 146– 154.
6. Кармазіна М. Політичні партії в Україні. 2014–2017 рр. К.: ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2018. 168 с
7. Обушний М.І., Примуш М.В., Шведа Ю.Р. Партологія: Навчальний посібник К: Арістей, 2017. 432 с.
8. Романюк А. С., Литвин В. С. Порівняльний аналіз політичних інститутів країн Вишеградської групи та інших країн Центрально-Східної Європи: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 548 с.

Донецький національний університет імені Василя Стуса

9. Хома Н. М. Трансформаційні зміни партійної системи Японії на новітньому етапі. *Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса. Серія «Політичні науки»*. 2017. С.59–62.

10. Шипунов Г. Принципи концептуалізації ідейно-інституційної еволюції лівих політичних партій: дис... докт. політ. наук 23.00.01. ЛНУ імені Івана Франка. Львів, 2018. 532 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Державний реєстр виборців. <https://www.driv.gov.ua>
2. Електоральні карти Франції, Німеччини, США та ін. URL: <http://geoelections.free.fr/>
3. Електоральні новини Німеччини. Статистика. Карти. Автор проекту д .політ. н. Андреас Хан. URL:<http://www.wahlen-heute.de>
4. Електоральні ресурси по країнам URL: <http://www.politicsresources.net/>
5. Сайт проекту «Електоральна пам'ять». Проект UkrVote. URL: <https://ukr.vote/uk/about>

Викладач:

Олександр КЛЮЖЕВ

Погоджено:

Завідувач кафедри

Олена ЧАЛЬЦЕВА

Гарант освітньої програми

Юля ОКУНЬОВСЬКА

Рекомендовано рішенням кафедри політології та державного управління, протокол № 16 від «16» червня 2025 р.